

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Magistri Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, 1613

Cap. 3. De charitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48543)

dignum , in proximo capite de charitate, & in subsequenti de zelo trademus.

* *Agitur de culparum correptione in capite de Charitate, & in capite de Zelo.*

Cap. 3. De Charitate.

1 **D**iuinæ charitatis virtus actus duos , quasi gemellos fratres ex vtero vno producit , amorem scilicet Dei , ac proximi . Hic verò non de actu illo , & velut filio primogenito, qui est Dei amor , agemus . Etsi enim Magister Nouitiorum diuini amoris debeat esse studiosissimus : tractatio tamen hæc amoris potius proximorum practicam doctrinam requirit.

2 Primùm ergò Magister consideret, se nouorum fratrum non patrem solummodo , sed matrem quoq; esse debere ; quo nihil aptius cogitare poterit , ad mensuram charitatis , qua flagrare debet , explendam . Si enim paterni simul ac materni amoris officia copulet , nihil desiderabitur

tur

tur ad sui officij, seu magisterij metam attingendam. Etenim parentes filijs in posterum thesaurizant: matres præsentis officio amoris fouent. In hunc igitur modum spiritualibus consilijs, & exercitijs Magister quasi pater Neuitios instruat, vt thesauros nondum apparentes in cælo recondant. Eisdem verò præsentibus charitatis obsequijs, velut mater consoletur, vt animis, corporibusq; medeatur.

3 Det operam, vt seipsum singulis at-
tèperet; singulorum curam affectu tenerrimo gerat: animæ simul & corpori pro necessitate, prouideat: sitq; non animo solum beneuolus, sed insigni etiam verborum, & operum ostensione beneficus, quemadmodum quoad affectus, verba, & opera sigillatim tradere paramus.

4 Quod ad affectus attinet, vt Magister officio satisfaciât, cor in Deum intendens, amore purissimo vnumquemque prosequatur, ita erga singulos benè affectus, vt ardentè admodum singulorum salutem, & perfectionem cupiat, eamq; à Domino, quotidianis

gemitibus flagitet. Omnino verò, altaris sacrificium, pro ijs, quorum gerit curam, per dies singulos, offerre meminerit, imitatione illius qui sacrificans dicebat: Ne fortè peccauerint filij mei.

5 Quòd si, propter culpas, teporem spiritus, ruditatem vel alias eius generis causas, sentiat amorem erga aliquem deferuescere; multo conatu, & orationis instantia, eam tentationem propulsare nitatur. Conijciat oculos in Magistrum cœlestem, ac dulcissimum Redemptorem nostrum, qui Apostolos rudes, abiectos, & multis etiam passionibus obnoxios, nunquam fastidiuit. Sed amavit eos, pertulit eos, & suauissima dilectione erudiuit eos.

6 E contrario, si aliqua de causa, puta ob eximiam virtutem, ingenij perspicitatem, aut alias naturæ, seu diuinæ gratiæ dotes, sentiat se in aliquem fieri propensiores, quàm in alios; attentè consideret, nè amoris modum excedat. Etsi enim is affectus ferri possit, quando ob egregiam sanctitatem, vel etiam

dotes

dotes alias bonas generatur, nec exui possit, quoties libet; timendum est tamen, nè degeneret, ut cum bono spiritu cœperit, spiritum non bono consummetur.

7 Quamdiu autem is affectus seruet (& secluso eo singulari affectu vniuersè quouis tempore, & loco, ubi ab alijs possit deprehendi) cauere debet, nè singulari verborum, & operum ostensione, aliquem se præ alijs amare significet. Nocebit enim alijs vehementer, si rem hanc minùs cautè perpenderit. Dum enim vni duntaxat, coram alijs eiusdem boni audis, beneficium confertur; agere ferunt alij, eo se priuari, & sibi alium quemuis anteponi. Sit ergò æquus Magister, & bonus boni communis æstimator. Hæc de affectu.

8 Quod ad sermonem spectat, studeat Magister, siue priuatis in colloquijs, siue in communibus exhortationibus, siue etiam in culparum correptionibus, verba melle charitatis imbuiere, & sermonem spiritu lenitatis temperare. Certoq; sibi persuadeat, verborum

borum asperitatem, nedum contumeliosas increpationes, spirituali profectui viam præcludere. Aut enim eiusmodi verba corde summisso audiuntur, aut secus. Si secus, exploratum est, cor inde magis obdurari, & correptoris odium concipere. Si patienter audiantur, timor ut plurimum, non filialis, sed seruilis, ac proinde violentus generatur. Omnino autem compertum est, ad perfectam charitatem eo timore corda parùm proficere.

9 Si autem lenis sermo sit, ita ut nō præceps aliqua passio, sed Christi charitas eum proferre videatur; sensim illabitur in cor, & illud emollit. Asperiora quippè verba, quasi iacula cor elidit, ne vulneretur; lenia verò, quasi mollia quædam fomenta libenter accipit. Quocirca Iesus Christus ipse Magistrorum exemplar, suavissimis potius instructionibus, quàm increpationibus rudes adhuc discipulos erudiebat. Cuius in schola Paulus eruditus methodum correptionum præscripsit aiēs: Si præoccupatus fuerit homo in aliquo de-

delicto, vos qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. Non inquit, arguite, corripite, vel aliquid eiusmodi, sed instruite. Neque inquit Vos instruite sed, Vos qui spirituales estis, instruite: ac si apertius dixisset, non esse virorum spiritualium, hoc est, eorum, qui à Spiritu sancto aguntur, inuehi, vel commoueri aduersus delinquentes; sed potius verborum, & actuum lenitate illos non tam carpere, quam ad salutem instruere.

10 Iamverò, si in culparum correptione, vbi culpæ id videntur exposcere, adhuc oportet lenire sermonem; minime dubium erit, in exhortationibus ad virtutes acquirendas, vitia extirpanda, mundum contemnendum, & similibus alijs, non esse miscenda acria verba. Ex eo inquam verborum genere, quibus nonnulli concionatores, ad christianam perfectionem nituntur cor violenter impellere. Sint ergò verba Magistri suauius, & Spiritus sancti vnctione delimita: & ijs planè verbis certò speret, se corda Nouitiorum, quasi iaculis
con-

confixurum. Sic enim spiritu Iesu Christi agatur tanquam idoneus eius minister. Eius nempe, de quo scriptum est: Molliti sūt sermones eius super oleum: & ipsi sunt iacula.

11 Si verò culpæ (vt decet) corripienda sint, culpam sic à persona secernat, vt interim dum culpam reprehendit, personam diligere videatur. Quod certè assequetur, si abstractè culpæ deformitatem repræsentet, vt personæ ipsi displiceat, & personam intercalatis verbis blandè alloquatur, tanquàm rem sanè amabilem, & à culpæ turpitudine longè diuersam. Vitet, quoad poterit, verba Magisterij auctoritatem redolentia: & velut vnus è discipulis, nō quasi iam perfectionem adeptus, verùm tanquàm in agone contendens, & sequens, si quo modo comprehendat comitem, & participem laborum se illis adiungat. Sic enim cordibus illorum dominabitur. Hæc de verbis-

12 Quod verò ad opera pertinet. Singulari amoris significatione non solum in spiritualibus, quæ potiorem locum obtinent, sed etiam in corporalibus necessari-

cessitatibus, discipulis adsit, siue valeant
 siue ægrotent. Et nonnullas quotidianæ
 disciplinæ intermissiones, cum eos re-
 fectione, somno, vel alijs commoditati-
 bus indigere deprehendit, indulgeat.
 Quin etiam, & tempus antevertat, ali-
 quasque eiusmodi modicas, & raras in-
 termissiones non usque adeo necessarias, ijs
 præsertim, qui sunt natu minores, & de-
 licatiores, per obedientiam, iniungat.
 Vix enim dici potest, quantam vim eius-
 modi patris in filios indulgentia habe-
 at, ad cursû perfectionis incitadû. Ado-
 lescêtes quippè, quos austeritatis metus
 à statu Monastico retardabat, quique ex-
 terna tantummodò hæc corporis in-
 commoda formidabant (nam luctas
 internas his grauiiores non didicerant)
 cum animaduertunt Magistrum non
 ad eos laboribus vexandos, sed poti-
 us recreandos esse pronum; carnis cu-
 ram in eum conijciunt, quem beni-
 gnum experiuntur, & liberiùs se to-
 tos spiritualibus exercitijs tradunt.
 Contrà verò, si in eo genere Magistrum
 seuerum offendant, non modò, non
 celeriùs currunt, verùm præ anxietate

te, & metu seueritatis, aut sui curam non deponunt, aut certè ab incepto monasticæ vitæ statu desistunt.

13 Iam igitur, si corporalia adeò commendanda sunt ad nouas Dei plantas colendas, quid hic de charitatis actibus ad spiritum alendum præstandis addendum esset? Nemo magisterio isto dignus censendus est, qui cum infirmis, Apostolo more, non infirmatur, qui, cum alij scandala patiuntur, non vritur. Intueatur ergo Magister, post IESVM CHRISTVM Redemptorem nostrum, qui est primum exemplar, Pauli Apostoli animum, & actus ad officium hoc explendum opportunissimos. Suo enim officio exactè satisfaciet, si Apostolum representare studuerit. Exhibuit quippè se, vno præsertim charitatis officio, in Ecclesiæ nascētis filios, qualem in clauastro se gerere debet Magister erga recēter indutos. Eo vsque enim flagrauit in filios, quos in Christo genuerat, & semel ac iterum parturire consueuerat; vt multiplici transformatione, modò in patrem, modò in matrem, modò etiam in nutricem mutatus, singulorum per-

sonas

sonas induens, singulorum mala patiens, singulorum bonis exultans, omnibus omnia fieret, vt omnes faceret saluos.

14 Quo circa non modò ijs præscripti-
onibus, quæ de affectibus, verbis & o-
peribus superius traditæ sunt, sed & qui-
busuis alijs modis, quos ei diuinus spiri-
tus suggesserit in corda discipulorum
se insinuare, & singulorum quasi nutrix
fieri curet. Quicquid autem in hoc ge-
nere laboris posuerit, eò directurus est,
vt corda discipulorum cæpiat, & eos,
iuxta Apostoli documentum, quasi vir-
gines castas vni viro, hoc est, Christo
despondeat. Fieri quippè non potest, vt
per iustitiæ vias eos foeliciter ducat, &
Christo coniungat, nisi ab eis ametur.
Necesse enim est, vt sine ambiguitate
vlla Nouitij Magistro suo, omnes affe-
ctus suos prosperos, siue aduersos,
motus omnes, passionis, tentationes,
consolationes, desolationes, ac denique
bona, & mala vniuersa, quibus quouis
modo afficiuntur, posito timore, vere-
cundia, seu quocumque alio respectu
sidentissimè detegant. Quomodo ve-
rò in-

rd inducentur ad res has difficiles superandas, & secreta hæc aperienda ei, quem minimè diligunt: Profectò, sine amore ac fiducia inde orta victoria hæc neutiquam speranda est.

15 Cùm ergo exploratum sit, sine victoria cordium Magistrum spiritualibus morbis Nouitiorum, non posse succurrere, neque verò sanari incipientes per sanare; nauet operam, vt ab eis, quos impensè amare debet, reciprocè ametur. Et hanc vnam è potissimis præceptionibus, quæ ad spiritualem profectum tradi solèt, existimet. Excogitet modos, quibus opportunè vtatur ad discieulos erga seipsum adeò benè afficiendos, vt quantumuis passionibus, & tentationibus agitati, non quærant peregrina aliorum Religiosorum solatia: sed in vno Magistro omne remedium ac solatium se habere confidant. Et vt nihil intentatum in hoc christianæ charitatis officio relinquat; paternis visceribus eos hortetur ad interiores omnes perturbationes sibi detegendas, disertè aiens, rem fore sibi iucundissimam, tametsi diurnam, & grauissimam inferendæ Magistro mortis tentationem aperirent. Et

ne verba leuia esse videantur, si quando aliquis grauiata tentamenta reuelet, illum amantissimè audiat, & singulari amoris ostensione peculiarem illius curam gerat. Sic. n. breuius, quàm explicari possit, animi vehemèter cōmoti, dulcissimèq; charitatis stimulo incitati, viâ, quàm per menses fortasse multos aggredi formidauerunt, paucorū dierū alacritate cōficient. Sic etiâ ex vno Magistri experimēto cōuicti in superueniētibus afflictionum & passionū motibus, ad eundē celerius, & fidētius reuertētur, eiusq; monita tenaciùs apprehendēt. Ut verò discipulis omnibus fiducia ingeneret, noxiūq; illis pudorē, seu timorē adimat, primos interdum imperfectionum motus, quos patitur, illis prudēter detegat: vt ij nō eum Magistrum se habere credant, qui nō possit cōpati infirmitatibus eorum.

16 Hæc de charitate, tenuiter quidem, pro tantæ virtutis dignitate, & necessaria Magistri instructione notauimus. Verùm grauius admonemus, debere Magistrum è capitibus, & quasi fontibus his, plurima alia, ad quotidianos, & multiplices euentus studio multo deriuare
 si va

si velit nouā Dei prolē (vt decet) excolere. Postulet à Deo Sapientiam hanc, & dabitur ei affluēter; & lapides viuos ad structuram cœlestis Ierusalem exquisitos, quos habet in manibus, vt Sapiens architectus coaptabit.

Cap. 4. De Zelo.

NEcesse est eum, qui boni communis, non cuiusuis sed plane maximi curam gerit, ita Dei zelo flagrare, vt vere dicere quodam: Zelus domus tuę comedit me. Zelus hic stimulus quidam, & diuini amoris effectus est, à zelo seu zelotypia corporeæ pulchritudinis alienissimus. Zelotypia quippe consortes rei, in quam fertur, ferre non valet: Diu vero zelus vniuersas creaturas pro captu quamq; suo in diuinæ bonitatis, quā respicit, consortium admittit, ac pro viribus, inducit.

2 Hoc ergo zelo Magister, ardentissime charitatis igne succensus, estuare debet: vt videlicet non modò eos, quos regit, in Dei consortium, & monasticæ perfectionis culmen nitatur perducere;